

SPF Tuna-Säter har gjort ett besök på Lövstabruk

Det var lite kylslaget och fortfarande mörkt ute när vi den tidiga morgonen gick ombord på bussen som skulle ta oss till Lövstabruk. Efter att ha hämtat upp passagerare i Borlänge så fortsatte färden mot Falun och via Gävle för vi sedan söderut mot vårt mål, Lövstabruk.

Lövstabruk (äldre stavning Leufsta bruk) är ett internationellt känt vallonbruk. Idag förvaltas herrgården och herrgårdsparken med flera byggnader av Staten fastighetsverk

Vid ankomsten till Lövstabruk väntade kaffe och smörgås på oss i Smedsbostaden. Trevliga tidsenligt klädda damer serverade oss kaffet och berättade också en del av smedsbostaden och dess tidigare invånare som bestod av smeden och hans familj. Vi visades foton på familjen med deras 11 barn som alltså samsades i detta hus om ett rum och kök. Stämningen, sorlet, varmt och gemytligt, gott kaffe, trevlig atmosfär och juldekorerade väggar med gamla bonader och med gamla juldukar på borden gjorde att vår grupp trivdes gott. Vi skulle dock fortsätta vårt besök på Lövstabruk och nu fortsatte vår resa mot herrgården.

När vi kom till herrgården möttes vi av våra trevliga och duktiga guider Josephina och Ulrika, som för dagen var tidsenligt klädda. De berättade om hur julen firades på bruket och vi backade tillbaka i tiden, till år 1910, när baron de Geer dagen före julafton kom hem till bruket. Han kom i häst och släde och på avstånd hördes hästarnas bjällror och alla visste att nu var julen i antågande. I smedsbostäderna förbereddes också julen och det stora julbadet för smeden skulle ske. Varmt vatten hade smedens fru ordnat och "gubben" skulle inför julen, även han, rengöras. Eftersom rotborsten, tillsammans med såpan, ingick i rengöring så var det säkert en del smedsfruar som kanske tog tillfället i akt och skrubgade sin smed extra noga.

Josephina berättade också om Staffan stalledräng (Sankt Stefan) som blev stenad till döds och om Staffansskedet där man kappred till gårdar på Staffansdagen och med sång och spektakel våldgästade gårdar för att få mat och brännvin. Därefter sjöng Josephina för oss en Staffansvisa som har sjungits vid sådana tillfällen.

I herrgårdens kök kunde vi se många av de föremål som tillhörde göromålen för att ordna allt inför julfirandet. Julförberedelserna började redan vid höstens slätter och pågick fram till jul, med slakt och med allt vad det innebar att göra korv, syltor m.m., brödbakning, ljusstöpning, ölbrygning och mycket annat. I den fina matsalen var bordet dukat (påseende) och i hörnet stod den höga fina granen klädd med kulor i rött och silver. Rött och silver var färgerna i familjen de Geers vapensköld. Vår rundvandring fortsatte genom alla vackra rum i herrgården och rundvandringen avslutades med att Josephina åter sjöng en vacker sång för oss. Vi hade fått se och höra, båda i verkligheten och genom egna tankar, hur julfirande kunde gå till förr, både hos adel och arbetare.

Därefter var det dags att inta lunchen. Det var en jultallrik med lokalproducerade råvaror som lät sig väl smaka och efter att vi fått kaffe och pepparkaka så överraskade oss vår busschaufför med att inta plats vid pianot, som fanns i matsalen, och spelade för oss.

Som avslutning på vårt besök vid Lövstabruk gjordes ett besök i Hantverkets hus. Många genuina och fina hantverk kunde beskådas och flera i gruppen gjorde inköp, till sig själv eller kanske att de fick ett julklappsinköp gjort.

Det hade redan börjat bli mörkt när vi åter igen klev ombord på bussen för hemresan. Vår busschaufför körde lugnt och säkert och alla tycktes avslappnade och njuta av resan tillbaka till utgångspunkten. Årets sista, planerade, resa för SPF Tuna-Säter var nu till ända.

Laila Andersson

